

-Пројектни приступ учењу-
Инсекти

Узрасна група: Средња (4 и 5 година)

Повезаност са другим областима: Методика развоја говора, методика упознавања околине, методика ликовног васпитања, методика физичког васпитања

ПРВА ФАЗА: ЗАПОЧИЊАЊЕ И ПЛАНИРАЊЕ ПРОЈЕКТА

КАКО ЈЕ ПОКРЕНУТ ПРОЈЕКАТ? (образложење за избор теме)

Теме или проблем на којем ће деца радити у оквиру пројекта могу бити: проблеми и теме свакодневног живота детета, из локалне заједнице, теме које се баве различитим догађајима, проучавањем времена и занимљивих места, природних појава, занимљивих предмета...

Проблем или тему бирају сама деца, у складу са сопственим интересовањима....

У току једног сасвим нормалног поподнева, док су деца по плану имала слободне активности, у нашу радну собу ушетао се бубашваба која је пореметила нашу свакодневницу.

Неке девојчице су кренуле да вриште, неки су се померили и ситуацију посматрали са сигурне удаљености, а могли су да се чују и разни повици: „Неће вам ништа“ .... „, То је инКсет...“, „Она је мала, шта ти може...“, „Згази је...“, „Пази, бубе уједају...“ и слично. Срећом, у групи имамо дечака Илију В. који је познат по томе што је велики заљубљеник у биологију и природу. Он је вешто ухватио, тачније подметнуо папир, на папиру је донео до прозора и избацио напоље. Другарима је објаснио да бубе не треба да убијамо, газимо, јер су то жива бића, да је то обична буба-кица (у питању је била ухоложа) и да „ Она не уједа, али да може да нам уђе у уво...“

Илија је изазвао лавину коментара износећи те чињенице, а ја сам искористила прилику да додатно поразговарам са децом на тему инсеката, буба, бубашваба.

Добила сам разне одговоре:

„Ја највише волим лептире, јер су шарени и њих често цртам. Шарени су јер од сваког цвета на који слете узму мало боје.“

Један дечак је причао о мољцима. Рекао је да не зна шта је то и да их никада није видео.

„Знам да једу гардеробу, па мама често у ормар убацује неко цвеће, које их тера својим мирисом.“

„ Има једна црна, велика буба која има рогове и тим роговима може да те штима.“

„ Комарци су најгори инсекти и баш су досадни. Када ме комарац уједе, ја се дуго чешем и имам пликове“.

„Моја мама има спреј за комарце.“

Онда се Марко сетио, кад је био мали, како је увек посматрао мраве, како иду једни за другим. Били су толико мали да их је једва и видео.

„ Једном сам хтео да их згазим, али ми је мама рекла да их не смем газити и ја сам наставио само да гледам.“

Илија је је једном био на излету на некој ливади са својом секом, па нам је испричао: Ја сам се играо лоптом, а сека је седела у хладовини. Одједном је сека почела да вришти и трчи према мени. „Јоооој, буба нека“ – викала је. Видео сам да је то био велики зелени скакавац. Ухватио сам га и хтео да покажем секи, али она није хтела да га гледа. „

ПРОЈЕКАТ ШАЉЕМО КУЋИ

Деци постављам питања:

Да ли би волели да упознају свет инсеката?

Какав је то свет инсеката?

Где инсекти живе? Да ли живе у неким посебним кућама?

Како се инсекти крећу?

Зашто неки инсекти уједају или праве штету?

Деца су показала интересовање и активно су учествовала у разговору.

Били су вољни да упознају „магични свет инсеката“, претпостављали су да имају своје куће у земљи и да инсекти уједају „зато што су мали, па се бране.“

Поштовани родитељи,

тема која занима наше „Мудрице“ је „Инсекти“. Помозите нам да сазнамо што више.

Слике, приче, ликовни материјал, аудио и видео материјал, све долази у обзир.

Разговарајте са својом децом о томе. (Шта знају и шта би волели да сазнају.)

Ваша деца и васпитачи

РАЗВОЈНА ФАЗА НАШЕГ ПРОЈЕКТА

Следећи дан, деци сам спремила цртани филм „Машине страшне приче о инсектима“.

(<https://www.dailymotion.com/video/x6e42wb>

Филм је представљао моју провокацију да би наставили истраживање о инсектима.)

Филм смо прегледали пажљиво, а онда разговарали о истом.

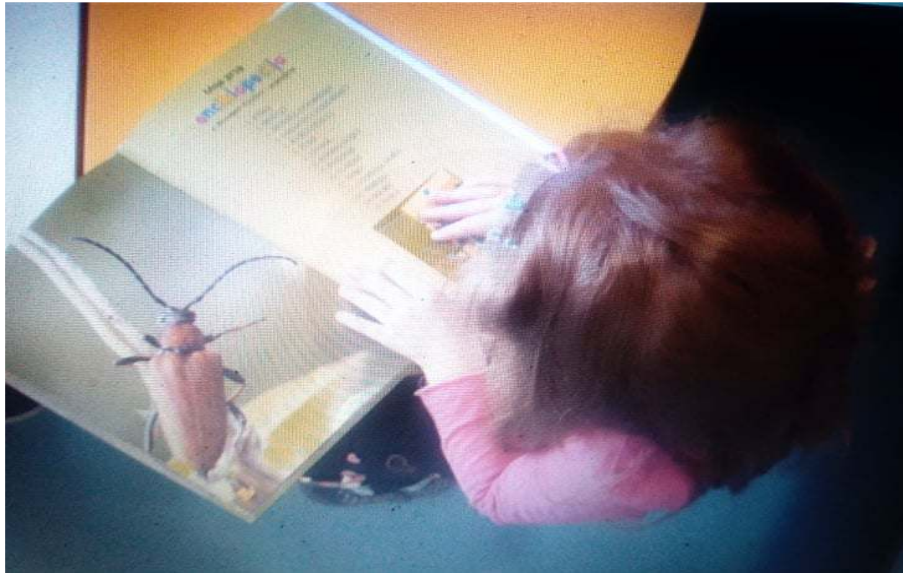
(Који инсекти се спомињу, зашто их се Маша плаши, да ли уопште треба да се плаши инсеката, како се ти инсекти понашају према девојчици Маши, како се Маша понаша према њима и слично.)

Активност родитеља, тј. одговор на нашу молбу да нам помогну у нашем истраживању, свела се на разговор са децом, па су деца заиста дошла са неким новим информацијама и појмовима (о начинима кретања, долажењу до хране, кретању), добили смо разне фотографије, илустрације и литературу, али и један **видео о инсектима „Јоцина прича о инсектима“** који смо прегледали.

(<https://www.youtube.com/watch?v=dqcTok3dFv8>

Након одгледаног видеа разговарали смо о томе шта смо видели ново, шта нам је било интересантно, шта смо већ знали и слично...)

Проучавањем енциклопедија које смо добили, кроз илустрације и фотографије **упоређивали** смо, **препознавали**, **именовали** и **описивали** инсекте.

Например, са децом сам водила разговор о томе како који инсект изгледа. Разговор пратим показивањем делова тела (Глава, крила, ноге, очи...) Разговарамо о томе какве ноге, крила, тело има који инсект, са акцентом на дуже, краће, мање, веће... Након тога из кутије истресам гомилу одевних предмета направљених од папира (мајице дугих и кратких рукава, панталоне дугих и кратких ногавица, мање и веће капе и слично.) Објашњавам деци да им је први задатак да направе парове исте врсте одеће. Затим децу делим у две групе: једни одвајају и слажу оно што је кратко, а други оно што је дугачко.

Затим свакој групи делим илустрације на којима су различити инсекти и задатак им је да „обуку инсекте“. (Деца упоређујући ређају одевне предмете тако што на дуга крила постављају мајицу дугих рукава, на кратке ноге кратке панталоне, на велику главу већу капу и слично. Група која је одвојила све кратке делове искористиће прво то што поседује, а затим извршити замену са другом групом.)

Играли смо и покретну игру „Стонога“.

Деца иду у круг, у колу.

Старица шила чизмице за сто ногу

(Деца имитирају покрете старице)

Расејана старица,

узела иглу, конач,

старица шила, журила,

(деца опонашају шивење)

а ево шта је заборавила.

(Деца показују на левој, а затим на десној ноzi)

Да десне и леве ножице,

различите имају чизмице.

(Деца се окрену једно за другим, стављају руке на рамена детета испред и скакућу у кругу на десној ноzi.)

Старица свих четрдесет чизмица

сашила за десне ноге.

Једна стонога скаче на десним ножицама

и чека да јој сашије старица,

чизмице за леве ножице.

(Игра може да се игра са варијацијама у темпу говора, али и саме радње: споро, брже, најбрже.)

Да би усвојили нове појмове, повећали свој вокабулар и побољшали своју дикцију и

артикулацију свакодневно смо се бавили језичким играма.

Измишљамо сличне речи, римовање на тему инсеката, делова тела, станишта и слично.

Васпитач даје почетни појам (везан за инсекте), а деца траже сличну реч.

Например: Крило-снило, паук-јаук, мува-чува, ухоложа-плажа, мрав-прав, стонога-бабарога и тако даље све док траје интересовање деце .

Велико интересовање су деца показивала за следеће игре:

- Дете прича шта је оно и шта ради. (Као материјал им дајем искључиво познате фотографије и илустрације, које смо претходно истражили.)

Измишља нешто држећи фотографију или илустрацију инсекта. Ова игра означава идентификацију са одређеним инсектом и погодна је за вежбу говорног стваралаштва. Тако су деца били: Муве, лептири, бубамаре, цврчци, комарци, пауци...

-Када смо били у дворишту, сакривали смо се иза дрвећа, грмља и **оглашавали се као инсекти**. Остали су погађали ко се то јавља. Игра се може изводити ако деца знају како се који инсект јавља. Најчешће су опонашали муве, бумбаре, цврчке и комарце.

-Трећа игра, коју смо често играли, била је **опонашање кретања одређених инсеката**. (Да ли лети, да ли се креће по земљи или у земљи, брзо, споро, како дочарати дужа или краћа крила, више ногу...)

Док један опонаша, остали говоре о којем се инсекту ради и све што знају о томе.

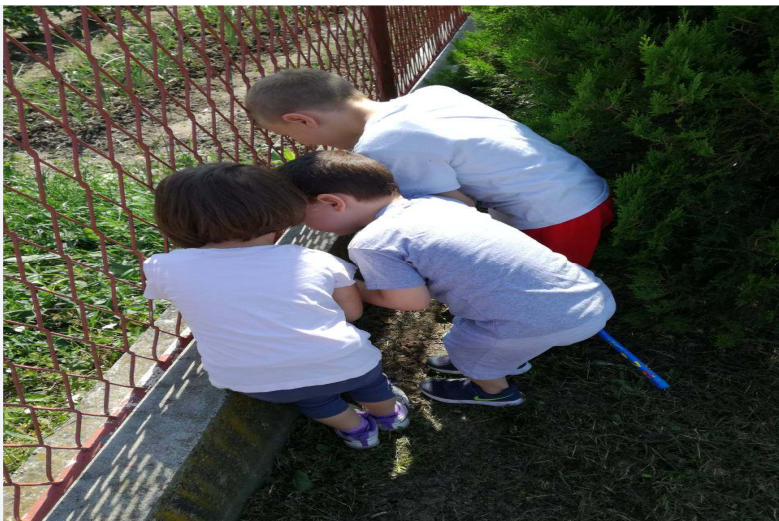
Вођени њиховом жељом за бољим упознавањем различитих врста буба/инсеката у ваздуху, на земљи и у земљи кренули смо у **истраживање у двориште вртића**.

Имали смо мреже за „лов на инсекте“ и лупе, као прави истраживачи.

Тражили смо инсекте у групама (нпр. мраве), оне који се крећу сами, упоређивали како се крећу, ко се креће брже или спорије, ко има већа крила или мања, тражили највећег инсекта у нашем дворишту и оног најмањег, који је једва видљив оком. Сваког смо покушали да именујемо и да кажемо нешто о њему.

Правили смо инсекте према одабиру деце уз помоћ ликовних техника и природно необликованих материјала чиме смо истовремено утврђивали знање о бојама, бројање и развијали фину моторике.

Децу сам инспирисала и **причама о инсектима које сам им читала пред спавање.** (Прича Миленка Ратковића „Шарени лептир“, Бране Црнчевића „Мрав добра срца“ и прича Шеридајн Кејна и Џек Тикла „Гусеница Њам-Њам“)

ПРИЧА

У породици белих лептира родио се чудан лептирић, безбојних крила. Родитељи су га сажаљевали:

- Јадни наш, малишане!

Лептири су окружили свог новог друга и чудили се његовом необичном изгледу. Неко је измислио да он болује од опасне болести, па нико није хтео да се с њим дружи. Усамљени лептирић је дуго туговао. Цветови су били његови једини пријатељи. Летео је од једног до другог цвета и тражио савет како да обоји своја крила.

Љубичица му је рекла:

- Ја ћу ти дати плаве боје, али то ће бити мало за твоја широка крила.

Црвена мајска ружа му је понудила:

-И ја ћу ти дати мало боје.

Ако треба беле, ево је! – јавила се лала.

Цветови разних боја обојили су по делић лептирових крила и он је постао шарен и раскошан. Сви лептири су му се сада дивили, не знајући да је то онај исти лептир провидних крила. Цветови су га радосно очекивали нудећи му своје свеже сокове. Можда сте и ви, децо, видели тог шареног лептира.

Лептири

(Потребни материјал: Колаж папир, маказе, лепак, парче картона, темпере за исцртавање шара

Бели филц папир, папир за подлогу, маказе, лепак, водене боје, фломастер, фластер)

Мрави

Групни рад. Отиском прста у црну боју и пресликавањем на подлогу правимо тело мрава, али тако да деца не знају о чему се ради.

Док су се радови сушили **усвајали смо поему Бране Црнчевића „Мрав добра срца“.**

Тримилиона и један мрав живе, раде и спавају
у мрављем граду,
испод велике крушке, у хладу.
Они имају куће на спрат, на три, на девет спратова,
они навијају будилнике на пет, да би се на време пробудили.
Тачно у пет зазвони милион сатова,
тада мрави устају, галаме, праве збрку,
облаче се, перу зубе у трку,
када зазвони шест нема никога у граду;
сви су на раду.

Ујутру мравље старешине по списковима прозивају:
мрав тај и тај.

Мрави се по именима одазивају.
Свак мора да каже: Ту сам! И: здрав;
када се јави три милиона и један мрав
тада је списку крај.

Пре три дана, тек што се јутро заплавило,
мрави се три пута у групе престојавали
и три пута се пребројавали.

Старешине су из спискова прозивали:
мрав тај и тај.
Мрави се, по именима, одазивали.
Како год окренеш: три милиона мрава!
И крај!
Шта је са једним мравом? Зар спава?

Сутрадан исто, и прекосутра исто,
три милиона мрава тресе главом:
Ту има нешто чудно! Ту нешто није чисто!

То занимљиво постаје,
зашто, и који мрав недостаје?

Нема мрава који је највише певао и галамио,
он се, због нечег, осамио.

Шта му је? – чуде се три милиона мрав
у мрављем граду,
испод велике крушке у хладу.
Шта му је?
Зашто самује?

Три дана није ни реч прозборио,
мрави који са посла хитају
његову мајку питају:
Да ли се одобровољио? Да ли је проговорио?

Три дана ништа није ручао,
сам је по граду лутао
и замишљено ћутао,
или на степеништу чучао.

Сви се питају: Шта му је?
Шта му је? Зашто самује?

Све је у мрављем граду збунио.
Мрвицу кекса су му нудили,
а он се узјогунио:
није ни прстом макнуо, нити је такнуо.

А јутрос, тек што се дан заплавио,
неко је бучно прозор отворио
и мрављем граду јавио:
„Проговорио је! Проговорио!“

Зашто је мрав три дана ћутао?
Што није ручао?
Што је замишљен градом лутао?
И на степеништу чучао?

- Пре неколико дана – вели – мој је тата
отерао гладног цврчка са врата.
И, сада, нећу ни да се макнем
док не доведете цврчка да самном руча
нећу ништа да такнем.

Па сада
у мрављем граду,
испод велике крушке, у хладу,
три милиона мрва трчка и тражи цврчка.

Након приче на цртежима фломастерима доцртавамо детаље и обликујемо мраве.
Правимо изложбу дечјих радова и бирамо цртеж са највише мрва.

Гусеница

(Потребни материјал: Папир у боји, маказе, лепљива трака, чепови, сунђер или стиропор у облику круга. Деца маказама секу лист од колаж папира на који лепе сунђер, стиропор или ређају чепове обликујући тело гусенице.)

Отиском прста у различите боје обликујемо тело гусенице, али деци не саопштавамо да су то гусенице.

Правимо изложбу дечјих радова и бирамо најдужу гусеницу уз пребројавање сегмената тела гусенице.

ПРИЧА

Била једна гусеница која је стално била гладна. Недељама је у жбуну купине грицкала и жвакала свеже, сочно лишће. Бззззззз

Једнога дана гусеница се таман спремила да загризе још један лист ... Њам – њам. Мљац – мљац. Бззззззз ... кад поред ње слете бумбар! „Аууу!“, узвикну гусеница. „Како си се ти нашао овде?“ „Једноставно“, рече бумбар. „Ја имам крила. Види!“ „Ох, волела бих и ја да имам крила“, рече гусеница. Бумбар се вину у ваздух и поче живахно да лети од цвета до цвета. Бзззззззз ... Бззззззззз ... „Волела бих да и ја тако летим“, рече гусеница. „Е, па, не можеш“, рече бумбар. „Ја имам крила, а ти имаш ноге. Ноге су за ходање“. „Ваљда је тако“, уздахну гусеница. Бззззззззз ... Бумбар одлете до суседног жбуна. Док га је гледала како лети гусеница постаде много гладна, па је грицкала и жвакала све док није дошло време за спавање. Њам – њам. Мљац – мљац. Зееев!

Гусеница се пробуди и зачу цвркулт. У рану зору, птице су се стропоштавале, па би се опет винуле у вис. Гусеница се таман спремила да доручкује ... кад поред ње слете врабац. „Волела бих и ја да летим тако високо“, рече гусеница. „Е, па, не можеш“, рече врабац. „Мораш да будеш лака као семе маслачка које носи поветарац. Сувише си дебела да би летела. Ноге ти служе за ходање“. „Ваљда је тако“, тужно рече гусеница.

Гусеница је грицкала и жвакала цео дан све док није почело да се смркава. Њам – њам. Мљац – мљац. Увила се у један лист да јој буде топло. Таман се спремила да заспи ... кад поред ње грациозно слете лептир. „Ох, желела бих и ја да летим као ти“, уздахну гусеница. „Али сувише сам дебела и имам ноге уместо крила.“ Лептир се само загонетно,

зналачки насмеши. „Ко зна? Можда ћеш једног дана и ти да полетиш, лака као перо баш као ја“, рече. „Али, сада, мала гусенице, сада би требало да спаваш. Изгледаш баш уморно.“

Лептир је био у праву. Гусеници се одједном страшно приспавало. Кад лептир одлепрша у ноћ, гусеница утону у дубок сан.

Гусеница је спавала целе зиме, а њен сан био је испуњен сновима. Зззззззззззззз ... Сањала је да има крила и да се винула у плаво небо високо изнад дрвећа ... Сањала је да је семе маслачка и да лебди на сунцу. Сањала је да је лака као перце и да је носи поветарац.

Када се гусеница пробудила, осетла је како је греје пролећно сунце. Сва се укочила од дугог спавања, али није баш била гладна. ПРОТЕЗАЛА СЕ И ПРОТЕЗАЛА ... и поветарац подиже гусеницу у ваздух. Није више била ниска и дебељушката. Имала је КРИЛА! Широка, веелика, предивана КРИЛА ЛЕПТИРА! „Опа!“ узвикну гусеница. „Ја летим! Ја стварно летим!“

Инспирисани пауковом мрежом коју смо видели у нашем дворишту, играли смо се разним материјалама и техникама правећи паукову мрежу.

Уз ликовне активности везане за паукову мрежу везала сам **игру „Паукова мрежа“** коју су деца радо прихватила.

Игра је кооперативног карактера и за њу је неопходно само једно клупко вунице или канапа.

Деца седе у формацији круга. Нпр. бројалицом се определи дете које започиње игру (односно оно код кога је клупко). Дете које започиње игру у рукама задржи почетак вунице (канапа), а клупко пошаље детету којем жели и тако док сва деца не буду обухваћена игром, односно, док сви не буду имали део клупка у својим рукама. Васпитач се труди да прати активност како би сва деца била обухваћена истом.

Током времена ова активност се може усложњавати, па се уз готову паукову мрежу могу радити и вежбе обликовања. То није једноставно, јер је неопходно да воде рачуна о извођењу вежби, а опет и да им не испадне вуница (канап) из руку.

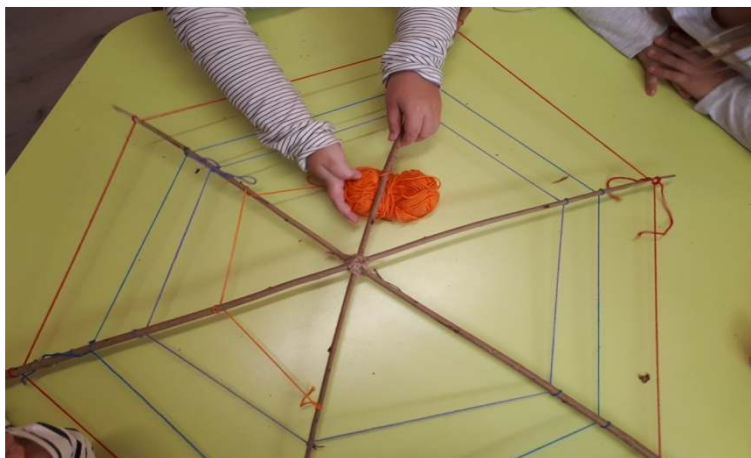
Релација „Од-до“ је за децу овог узраста прилично амбициозна, али ово је сјајна прилика да се на спонтан начин вежба иста. Дете које додаје клупко детету коме жели каже: „Од (наведе своје име) до (наведе име детета којем додаје клупко)“.

Завршни део активности иде обрнутим смером. Онај ко је завршио игру сада први почиње тако што намотава клупко и оно се враћа уназад од детета до детета и тако док се не раплете мрежа.

Паукова мрежа

(Потребни материјал: папирни тањери, маказе, конопац, дрвене бојице или акварел. Деца исеку папирне тањире тако да им остане круг у средини, бојама украшавају ивицу по жељи, а затим провлачећи конопац плету мрежу. Одлична вежба за фоину моторику.)

Други начин на који смо плели паукову мрежу. Групни рад.

(Потребни материјал: Вуница у разним бојама и три дрвена штапа. Потребна асистенција васпитача.

У току активности смо бројали углове, дефинисали геоматеријске облике-троугао, именовали боје...)

Како би наша игра и истраживање били још богатији, да би добили још више информација за наставак рада, путем свакодневне комуникације и паноа опет смо укључили родитеље и у континуитету их информисали о нашим идејама и плановима.

Свакодневно смо добијали разне материјале: пластелин, хамер папир, колаж папи укарсне папире...

На предлог једне мајке, **слушали смо „Бумбаров лет“** аутора Н.Р. Корсакова.

Разговарали смо о томе како смо се осећали слушајући нумеру, да ли можемо да замислимо шта је аутор хтео да нам поручи, о чему се ради у песми, да ли препознајемо неки инструмент... Кретали смо се кроз простор опонашајући бумбаре и њихов лет, а затим смо „бумбаров лет „пренели и на папир.

„Бумбаров лет“

(Василије, пет година: „Бумбари се боре да се види који брже лети, док их посматрају мрав, бубамара и скакавац.)

Ово је један пример паноа који је био изложен у ходнику испред наше радне собе.

Рад васпитачице на тему инсекти. Направила је апликације којим је украсила улазна врата радне собе.

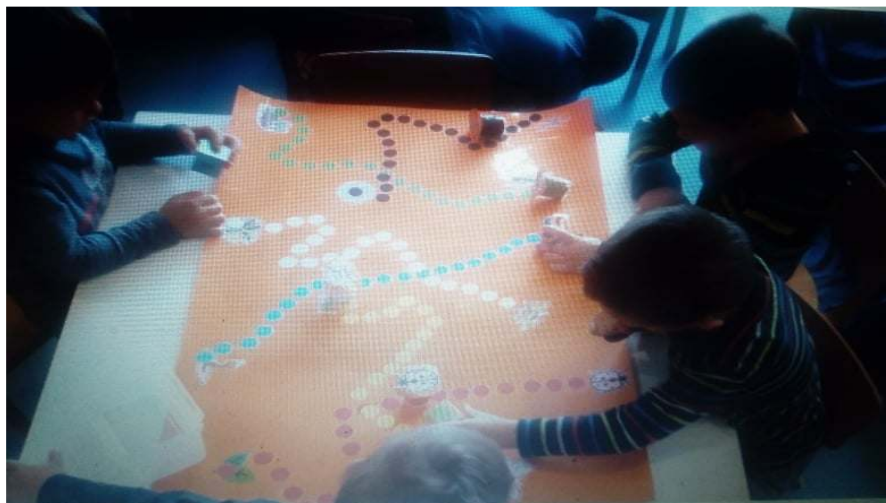

Кроз друштвене игре “Инсекти“ подстицали смо поштовање правила, чекање на ред, учење о стаништима појединих инсеката, учили сабирање и боје.

Игра је осмишљена по принципу игре „Не љути се човече“.

(Потребни материјал: Хамер папир, колаж папир, цртеж, илустрација или фотографија инсекта и хране коју тај инсект једе ; искружи се и лепи на таблу, коцкица, фигурице у облику инсеката.)

Циљ игре је да се што пре дође до хране.

Потребни материјал: Поклопац од кутије за ципеле, картон величине поклопца на који се залепи колаж папир и који у средини исечемо у облику квадрата, бубамаре на којима су исцртане тачке од један до десет -Зависно од узраста деце и способности бројања, чичак трака која је залепљена на полеђини бубамаре и на плочу, пешчани сат...

У средини кутије налазе се измешане бубамаре. Задатак детета је да нађе бубамару која на себи има једну тачку, закачи је, затим вубамару са две, три и тако даље, све док правилно не поређа све бубамаре које се налазе на средини „табле“. Игра се игра по принципу ко ће брже. Игра је завршена онда када исцури време. Може да се игра и са варијацијом бројања уназад.

Пронађи одговарајућу сенку. Картице су окренуте и измешане.

Игра се игра по принципу ко ће пре да нађе сенку и правилно именује сваки инсект.

У посети нам је била и **тетка** девојчице из групе која је **наставник биологије** у једној основној школи. Спремила нам је интересантну презентацију и донела нам инсектаријуме које она користи за своје наставне часове.

Бака Јулијана испекла је погачу у облику бубамаре.

У оквиру нашег истраживања, на предлог и иницијативу родитеља, **били смо у две посете ван нашег вртића.**

Удружење пчелара града Крагујевац изашло нам је у сусрет, **па смо били у посети једном дивном пчелару, чика Миленку.** Научили смо шта су то кошнице, шта подразумева опрема коју пчелар поседује, чули неке интересантне чињенице о пчелама, настанку и значају меда за наше здравље. Научили смо да пчеле могу да се крећу у роју (Подсетили смо се шта то значе појмови један и много) и да нисмо успели да пребројимо колико их има у кошницама, што значи да их је много.

Друга посета је била Позоришту за децу Крагујевац. Гледали смо представу „Цврчак и мрав.“

После одгледане представе присуствовали смо интерактивној радионици „Играмо се и дружимо са књигом на позорници“, где су глумице Позоришта за децу читале две приче, а онда смо на основу тих прича правили нашу кратку представу.

Фотографије из представе „Цврчак и мрав“ Позориште за децу Крагујевац

Следећих дана смо били под утиском представе коју смо гледали. Тако смо на основу приче “Цврчак и мрав” из књиге „Више од игре“ ауторке Душице Бојовић, **драматизовали басну у облику акционе приче издвајајући листу радњи.** Прво сам им изражајно, гласно, мењајући тон и брзину говора уз дочаравање ликова прочитала причу, а затим сам им нагласила да ћемо у следећем читању покушати да извучемо речи које означавају радњу, тј. глаголе.

ПРИЧА

Омиљено годишње доба цврчка било је лето. Волео је да се излежава на ливади обасјаној топлим сунчевим зрацима. Сатима је свирао виолину и весело певушио „Тра, ла, ла, ла ла, ла! До, ре, ми, фа, сол!“

И мрави су много волели лето. Али, мрави су размишљали о нечему што цврчка није уопште занимало. Лето дође и прође, не траје заувек. После лета долази јесен, па онда хладна зима. А када стигне зима, хране више нема. Зато се унапред треба припремити. Изрека каже: „Данас мисли на сутра.“ Мрави су вредно радили и сакупљали кукуруз. „Тако сте заузети, само радите, слажете, вучете, теглите“, чудило се цврчак. „Зашто не одморите мало? Седите поред мене у хладовину, а ја ћу вам свирати и певати.“

„Немамо времена, а и теби би било боље да се прихватиш посла, уместо да по цео дан глугвариш. Кајаћеш се због свог неодговорног понашања, али тада ће можда бити касно.“

Али, цврчак није слушао. Наставио је по старом.

Лето је зачас прошло. Стигла је јесен.

Цврчак је волео и јесен. Јесен је годишње доба када лишће мења боју.

Уметничка душа, цврчак је нарочито био дирнут лепотом природе у јесен. Листопадно дрвеће је изгледало као да гори и пламти обасјано гримизно-црвеном светлошћу.

То је цврчка инспирисало да пише, свира и пева најлепше песме посвећене лишћу. Звуци виолине пратили су плес лишћа на ветру.

Цврчак је скакутао са дрвета на дрво, са листа на лист, са гранчице на гранчицу. Успут је срео веверицу, гусеницу и птичицу. И њих је позвао да се играју, али је добио исти одговор: „Немамо времена! Имамо посла.“

Цврчак се чудило: „Па шта вам је свима? Живот је леп! Природа је дивна! Време је топло, михољско лето. Ветрић пирка. Хране на све стране. Волео бих да играм, певам и свирам заувек. Јееее!!!“, направио је колут раздрагани цврчак.

Управо тада, мала мравица је пролазила поред пања на коме је цврчак из-одио своју нову музичку композицију „Симфонија у цврц моллу“.

Мравица је застала да се одмори. На леђима је носила велико и тешко зрно пиринча.

„Уф... Ово је тако тешко. Када бих нашла некога да ми помогне. Требала сам да замолим свог брата да пође са мном“, мрмљала је себи у браду мравица.

„Да ли вам је можда потребна помоћ?“ скочио је са пања цврчак, наклонио се попут правог центлмена и упитао мравицу.

„Ију! Како сте ме препали. Нисам вас видела господине цврчку. Да, потребна ми је помоћ! Мој мравињак није далеко, али ово зрно је веома тешко.“

„Веома радо ћу вам помоћи!“ весело је зацврчао цврчак. Ускоро су стигли до мравињака.

„Хвала вам много“, рекла је мравица. „Ако се некада нађете у невољи, знате где живим.“

Убрзо су дани постали краћи. Сунце се сакрilo иза тмурних, сивих облака. Ветар северац је фијукао. Опало лишће је нестало под снежним покривачем. Стигла је зима.

Цврчку није више било до песме и игре. Било му је хладно и био је гладан. Ливаде и поља су смрзла и сва храна је нестала. Звук виолине постао је шкрипутав.

„О, шта ћу сада да радим. Јадан ја! Где да идем, где да се загрејем?“ кукао је цврчак.

Одједном, сетио се мале мравице. „Отићи ћу до њеног мравињака. Можда ће се сетити свог обећања. Потражићу скровиште и храну.“

Стигао је до мравињака и закуцао на врата.

„Мрави здраво, помозите другу у невољи. Требало је да вас послушам. Сада ћу се смрзнути, или ћу умрети од глади“, завапио је цврчак.

Мрави су сазвали састанак колоније да се договоре шта да ураде.

„Сам је крив. Док смо ми вредно радили он је глуварио“, љутито је рекао стари мрвац.

„Јесте, али сада се покајао. Много лепо свира. То је исто рад, рад душе“, устврдила је бака мравица.

„Осим тога, прискочио ми је у помоћ. Био је јако љубазан“, додала је мала мравица.

„Имам решење. Примићемо га у мравињак, али мораће да плати стан и храну“, рекао је велики мрав. „Како?“ углас су сви запитали.

„Лепо. Свираће нам и певати док се ми одмарамо. Музика је храна за душу.“

Мрави су саопштили цврчку своју одлуку. Цврчак је био срећан и задовољан.

Целу зиму су провели у топлом мравињаку певајући и играјући. У веселом расположењу дочекали су Деда Мраза који је цврчку свечано уручио виолину направљену у Италији у граду Кремони. Виолина је била прва награда на конкурс за најбољу симфонију.

Пример листе радњи која су деца саставила:

Мрави вредно раде и сакупљају храну.

(Деца пантомимом опишу радњу, а онда на кратко „замрзну“ слику)

Цврчак пева, свира, игра.

(Деца пантомимом опишу радњу, а онда на кратко „замрзну“ слику)

Долази јесен.

(Деца опонашају покретима промене у природи.)

Долази зима.

(Деца опонашају покретима промене у природи.)

Цврчак је гладан и хладно му је.

(Деца пантомимом опишу радњу, а онда на кратко „замрзну” слику.)

Мрави на састанку.

(Деца опонашају „мрављи“ састанак, а онда на кратко „замрзну“ слику.)

Сви играју и певају.

(Деца играју и певају, а онда „замрзну“ слику.)

(Улоге су заједничке, нема индивидуалне поделе, васпитач је заједно са децом на сцени.

Акционе приче, као техника у оквиру драмског метода, дају одличне резултате.

Оне активно мотивишу и покрећу децу, то јест деца нису пасивни слушаоци, него активни учесници и приповедачи приче.)

ЗАВРШНА ФАЗА НАШЕГ ПРОЈЕКТА

У завршној фази нашег пројекта, другарима из друге групе и нашим родитељима представили смо нашу акциону причу „Цврчак и мрав“. Причу смо увежбали и детаљно разрадили.

Родитељи су у ходнику вртића могли да виде све дечје радове који су настали током пројекта, а са другарима из других група **радо смо разменили стечене информације.**

